

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr.: 20453044

Ministerredegørelse til Statsrevisorerne vedr. beretning nr. 13/2019 om Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen

30. juli 2020
Sags nr.: 20/07992

I brev af 21. april 2020 har Statsrevisorerne anmodet om min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 13/2019 om Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) har givet anledning til.

Regeringen tager Statsrevisorernes kritik alvorligt. Med *Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (håndtering af ubalance i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag)* af maj 2020 har regeringen og arbejdsmarkedets parter allerede opnået enighed om at håndtere ubalancen i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Aftalen kan findes på:

<https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2020/maj/200528-fem-mia--kr--skal-holde-haanden-under-laerlinge--elever-og-virksomheder>

Med aftalen disponeres samlet set 6,1 mia. kr. i 2020 fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til en række initiativer, der med det samme holder hånden under lærlinge og elever på erhvervsuddannelserne og giver en økonomisk håndsrækning til danske virksomheder. Dermed udmønter aftalen hele den eksisterende opsparing samt det forventede overskud i 2020 i ordningen, hvormed Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag bringes i balance. Flere elementer fra aftalen er allerede hjemlet ved aktstykke, mens udmøntningen af de resterende dele afventer tiltrædelse af nye aktstykker.

For god ordens skyld skal det nævnes, at 0,7 mia. kr. ud af de 6,1 mia. kr. vedrører VEU-delen af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, hvorfor den forventede opsparing ultimo 2020 for så vidt angår praktikpladsområdet udgør 5,4 mia. kr.

Derudover er regeringen og arbejdsmarkedets parter med aftalen enige om, at der fremadrettet skal skabes en bedre sammenhæng mellem arbejdsgivernes indbetalinger og de faktiske udgifter i AUB-ordningen. Det skal sikre, at der ikke fremover utilsigtet bliver opsparet midler i ordningen samt at budgetteringen kan rumme en øget aktivitet på erhvervsuddannelserne.

Aftalen indebærer således, at der er taget skridt til at etablere et fleksibelt AUB-bidrag fra 2021 og frem, der indebærer en løbende tilpasning af indbetalingerne til AUB gennem fremsættelse af årlige lovforslag om en løbende justering af AUB-bidraget. Som betingelse for indførelsen af et fleksibelt AUB-bidrag reserveres 500 mio. kr. i AUB fra 2021, som regeringen og arbejdsmarkedets parter i fællesskab skal beslutte udmøntningen af i efteråret 2020. Midlerne skal finansiere nye ambitiøse initiativer til fremme af lærepladser og styrkelse af de erhvervsfaglige uddannelser svarende til 500 mio. kr. årligt.

Med aftalen har regeringen dermed taget initiativ til at håndtere den økonomiske ubalance, som Statsrevisorerne påtaler i deres beretning. Der udestår således alene de sidste hjemler for, at ubalancen er håndteret. Derudover har regeringen prioriteret økonomisk råderum fra 2021 og frem til at indføre et fleksibelt AUB-bidrag og dermed sikre en fremadrettet balance i AUB. Den konkrete tilpasning af AUB-bidragssatsen forudsætter, at Folketinget vedtager de årlige forslag til lovgivning herom.

Jeg vil for god ordens skyld gerne herudover afgive bemærkninger vedrørende præmisserne for Statsrevisorerne kritik, som ministeriet i forbindelse med høringssvar til beretningsudkast tidligere har gjort Rigsrevisionen opmærksom på.

Der er tale om de forudsætninger, som ligger til grund for konklusionen om, at Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen har været utilfredsstillende. Konklusionen baseres på:

1. at AUB-ordningen ikke har balance mellem udgifter og indtægter,
2. at Børne- og Undervisningsministeriet har ansvaret for, at ordningen er i balance (hviler-i-sig-selv),
3. at ministeriet således ikke har skabt balance mellem udgifter og indtægter i ordningen.

Som ministeriet har anført, er AUB-bidraget en skat i grundlovens forstand. Pålæg, forandring og ophævelse af skatter skal efter grundlovens § 43 ske ved lov. AUB-bidragets størrelse er fastsat i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og reguleres årligt på finansloven for pris- og lønudviklingen, jf. § 18 i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Regulering af bidragets størrelse forudsætter – jf. det anførte om, at bidraget

udgør en skat – lovgivning. Ordningens udgifter består endvidere af ordninger fastsat i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, herunder lønrefusionssatser fastsat på de årlige finanslove efter indstilling fra AUB's bestyrelse.

De samlede udgiftsniveauer er afhængige af elevaktiviteten på erhvervsuddannelserne, eftersom lønrefusionssatserne alene udbetales, såfremt virksomheder har haft elever under uddannelsesaftale på skoleophold. Justeringer af udgiftsniveau i ordningerne forudsætter således også lovgivning.

Jeg ønsker at bemærke over for Statsrevisorerne, at beretningen ikke tager højde for, at både indtægts- og udgiftssiden af AUB-ordningen er lovreguleret, og at Børne- og Undervisningsministeriet således ikke har kompetence til at justere indtægter og udgifter i AUB-ordningen med henblik på at skabe balance i ordningen uafhængigt af prioriteringer og beslutninger i Folketinget.

AUB-ordningens indtægter og udgifter kan således alene justeres ved lovgivning, herunder de årlige finanslove, hvis vedtagelse kræver tilslutning fra et flertal i Folketinget.

Jeg ønsker i den forbindelse at bemærke, at Rigsrevisionen ikke nærmere har angivet, hvilke konkrete forpligtelser, der efter Rigsrevisionens opfattelse har påhvilet Børne- og Undervisningsministeriet i forhold til at sikre balance mellem indtægter og udgifter, herunder om der efter Rigsrevisionens opfattelse kan påhvile en minister en pligt til at fremsætte et lovforslag for Folketinget. I afsnittene øverst på side 11 og 13 i beretningen er det således forudsat – uden nærmere kvalifikation eller afgrænsning – at det er Børne- og Undervisningsministeriets ”ansvar at sikre, at AUB-ordningen hviler i sig selv ved at skabe balance mellem indtægter og udgifter”, at ”det er ministeriets endelige ansvar at sikre, at bidragene fra arbejdsgiverne kun anvendes som hjemlet, og at ordningen ikke anvendes til at opsamle likvide midler”, samt at Børne- og Undervisningsministeriet ”skal tage initiativ til at ændre [AUB-bidrag]satsen, hvis ministeriet vurderer, at der er et behov for det”.

Det kan – afhængigt af den nærmere forståelse af de nævnte afsnit – pege i retning af, at der efter Rigsrevisionens opfattelse kan påhvile en minister en pligt til at fremsætte et lovforslag for Folketinget. Det bemærkes i den forbindelse, at grundlovens § 21, hvorefter regeringen kan fremsætte lovforslag for Folketinget, er et regeringsprærogativ. Der kan i den forbindelse i øvrigt henvises til beretning nr. 5 om Statsrevisorernes og Rigsrevisionens arbejde med regeringens lovforberedelse afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 4. februar 2015. Under beretningens punkt 4 om det nedsatte underudvalgs overvejelser fremgår det bl.a., at

”[Det ligger] i sagens natur fast, at en regering har kompetence til at fremsætte lovforslag, og at der heri ligger, at det i almindelighed er op til regeringen alene at foretage vurderingen af, hvorvidt og hvornår der skal udarbejdes et lovforslag [...]”.

Desuden kan de ovennævnte citerede formuleringer fra Rigsrevisionens beretning pege i retning af, at ministeren kan blive ansvarlig i de nævnte situationer, selvom det måtte vise sig umuligt at ændre lovgivningen, idet der ikke er det fornødne flertal herfor.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at en kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Pernille Rosenkrantz-Theil